

Предметна настава на енглеском језику- историја

Поштовани присутни, колеге и пријатељи,

Велика ми је част да говоримо о теми која представља спој традиционалних вредности и савремених образовних тежњи – о двојезичној настави. Фокус данашњег излагања биће на раду са ученицима билингвалних одељења седмог и осмог разреда на часовима историје у нашој школи. Можда је на самом почетку важно истаћи да градиво историје само по себи у овим разредима је доста сложено. За две године учења историје ученици пролазе кроз можда најкомплексније делове светске и националне историје. Разумевање ових појава је само по себи изазов, а нову димензију свакако даје њихово изучавање на страном језику.

Када говоримо о билингвалној настави, не говоримо само о учењу страног језика. На часовима историје примењујемо CLIL методологију, која подразумева интегрално учење садржаја наставе историје и језика. У пракси, то значи да наши ученици користе енглески језик као алат за истраживање прошлости. Ово је изузетно захтеван задатак, јер градиво обухвата епохе које су саме по себи изазовне за разумевање – од великих револуција, преко светских ратова, па све до савремених геополитичких превирања.

Први и можда највећи изазов са којим сам се од укључивања у двојезичну наставу суочила јесте недостатак званичних двојезичних уџбеника који би били потпуно усклађени са нашим националним планом и програмом. Као наставник који овај модел спроводи у дело, преузела сам улогу креатора материјала. Мој приступ се у почетку заснивао, да тако кажем, на активној сарадњи са глобалном академском заједницом. Истраживала сам на интернету, користила и адаптирала материјале својих колега који предају историју и социјалне науке у школама енглеског говорног подручја – првенствено из Уједињеног Краљевства, Сједињених Америчких Држава и Канаде.

Међутим, тај процес није једноставан превод. Сваки материјал који сам проналазила пролазили су кроз неопходно прилагођавање. Потребно је било поједноставити језичке структуре како би биле доступне нашим ученицима, а истовремено задржати академску тежину и специфичну историјску терминологију. Мој задатак је био да ученик овлада енглеским појмовима (као што су “Suffragettes” или „trench warfare“) на исти начин на који влада њиховим еквивалентима на српском језику. Наставне материјале сам прилагођавала узрасту ученика, садржајима нашег плана и програма, методолошким потребама које диктирају прописани циљеви и исходи наставе историје. Временом, овладала сам потребним вештинама и наставни материјали су све више имали мој лични печат и постајали су самостална ауторска дела. Данас, у ери овако развијених технологија, израда материјала више не представља велики изазов као што је то било на почетку...пре неких 15 година.

Такође, морам да истакнем једну врло важну чињеницу која можда може изазивати недоумице: како двојезична настава утиче на реализацију дела програма предмета

историје који се односи на националну историју? Желим да нагласим да се садржаји који се реализују у одељењима двојезичне наставе ни у једном тренутку не удаљава од националних образовних стандарда, прописаних исхода и, плана и програма за предмет историја Републике Србије. Напротив, они их додатно учвршћује. Наши ученици уче о Српској револуцији, улози Србије у светским ратовима и настанку и развоју модерне српске државе са истом прецизношћу и у истом обиму као и њихови вршњаци у традиционалним одељењима.

Оваква посвећеност националном програму је неопходна из пар разлога. Прво, план и програм као циљ предмета историје истиче: “Циљ учења историје је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне основна историјска знања и компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.” Друго, наши ученици на крају основног образовања полажу малу матуру и могу бирати историју као трећи предмет. Од њих се тако очекује познавање историјских садржаја предвиђених Националним планом и програмом на матерњем језику. Осим тога, наши ђаци се такмиче у организацији Министарства просвете и Друштва историчара Србије. Морам и да истакнем да ученици из двојезичних одељења стижу до националног нивоа такмичења и тамо нас представљају у најбољем светлу, најбољи је доказ да билингвални модел не само да не умањује њихово знање, већ их подстиче на дубље разумевање и анализу.

Сада ћу се осврнути на алате које користим на настави историје у двојезичним одељењима. Како би се овај сложен процес учинио функционалним, користе се, осим класичних наставних листова, панова и сл. и интерактивни дигитални алати. У учионици „Старине Новака“ није непозната технологија и употребљава се као мост који повезује језик и историју. Апликације попут Кахута и Падлета имају овде стратешку улогу. Падлет користим за креирање визуелних и интерактивних мапа пута кроз историјске епохе. Овде ученици могу сами да организују доказе, слике и кратке тезе на енглеском језику, чиме се смањује страх од грешке у писању дужих текстова.

Кахут је наш алат за процену разумевања. Кроз такмичарске квизове, ученици несвесно усвајају тешку терминологију и проверавају своје знање чињеница. Ово ми омогућава да моментално видим где постоје празнине у разумевању, било да се ради о језику или о историјској лекцији, и да правовремено прилагодим даљи рад. Ови алати су кључни за диференцијацију наставе – они омогућавају да ученици са различитим нивоима знања подједнако напредују у савладавању историје.

На крају, ако поставимо питање: шта је коначни циљ овог труда? Билингвална настава у ОШ Старине Новаку ствара генерације које су спремне за светску сцену. Наши ученици излазе из основне школе са способношћу да историјске текстове и изворе читају и анализирају на два језика. Они умеју да упореде како се исти догађаји интерпретирају код нас, а како у иностранству. То је темељ за развој критичког мишљења и односа према појавама и догађајима.

Изградња оваквог модела захтева огроман труд, али резултати које видимо (на такмичењима, малој матури и, што је најважније, код наших ученика док дискутују о светској историји на страном језику), чине вредним.

Хвала вам на пажњи.